

Příloha č.1

Projekt bakalářské závěrečné práce

Verze září 2023

Jméno studujícího: Anna Čečrdlová

Předpokládaný název práce v češtině: Identifikace problémů, se kterými se potýkají mladiství váleční uprchlíci z Ukrajiny v kontextu integrační politiky

Předpokládaný název v anglickém jazyce: Identification of problems faced by adolescent war refugees from Ukraine in the context of integration policy

Akademický rok vypsání: 2022/2023

Jazyk práce: čeština

Pracoviště: Katedra veřejné a sociální politiky

Vedoucí práce: PhDr. Karolína Dobiášová, Ph.D.

Obor/program práce: Politologie a veřejná politika

Klíčová slova: integrace, integrační politika, uprchlíci, vzdělávání, mladiství, Ukrajina

A. Vymezení výzkumného problému

Od počátku války na Ukrajině, proudí do ČR velké množství uprchlíků, kteří u nás hledají domov, práci, vzdělání, nebo jiné využití. Ke dni 1. května 2023 je počet registrovaných uprchlíků 322 522, z čehož okolo 20 000 je v rozmezí 15-18 let. (Konsorciium, 2023) Ve své práci budu zaměřovat právě na mladistvé uprchlíky (15-18 let), kteří už mají odchozenou povinnou školní docházku na základních školách na Ukrajině a měli by u nás docházet na střední školy. Tato cílová skupina je velmi zajímavá a perspektivní pro detailnější zkoumání z mnoha důvodů. V tomto věku dochází k postupnému osamostatňování a pro mladistvé je velmi důležité být součástí kolektivu nebo skupiny mladých s podobnými problémy, které spolu mohou sdílet. Pro přecházející mladistvé válečné uprchlíky musí být velmi náročné přijít

do nové země, kde nemají kolektiv, do kterého patří. Mohou se potýkat s výzvami a potíží, jako jsou psychické problémy, kulturní šok nebo nezačlenění do kolektivu, případně i výtržnictví a jiné působení škod vlivem obklopení špatnými lidmi. Přestože se můžou zdát tyto potíže zcela jasně závažné, tito mladiství si sami nemusí uvědomovat, že se jedná o problém, který je třeba řešit. Důsledkem těchto potíží mohou být právě problémy v integrační politice této skupiny. Nechodí do škol a nevzdělávají se, nejsou v kontaktu se svými vrstevníky, neučí se český jazyk a nemají tak šanci se zapojit do každodenního života, a proto víceméně stagnují v neurčité fázi.

Problematika integrace uprchlíků je téma nové, proto není zatím příliš prozkoumané, tudíž na něj není mnoho analýz a výzkumů. Tématu se věnuje PAQ Research ve spolupráci se Sociologickým ústavem AV ČR. Předmětem zkoumání je především stav vzdělávání ukrajinských dětí, počty dětí, které na školy docházejí a jaké jsou problémy ve vzdělávání této cílové skupiny a zkušenosti a potřeby ukrajinských dětí a rodičů v českém vzdělávání. Počet ukrajinských dětí navštěvujících školy se od června 2022 až dvojnásobně zvýšil. Problém ve vzdělávání nadále zůstává v pomalém posunu českého jazyka, nedostupnost skupinových volnočasových aktivit apod. PAQ Research se ve svém zkoumání zaměřuje na skupinu dětí do 18 let jako celek a data ukazují, že je na školách okolo 90 % dětí. Analýzy už ale konkrétně nerozebírají jednotlivé věkové skupiny. Děti náležících na základní školy dochází do škol skutečně o mnoho více, ale u skupiny mladistvých je situace výrazně problematičtější, to už výzkum PAQ Research detailněji nerozebírá. Velké množství středních škol zažívá přetlak českých studentů, a proto často nemohou přijímat ukrajinské studenty, ač by třeba chtěli. Dalšími příčinami jsou jazyková bariéra, nedostatečná informovanost nebo kulturní šok, to vše brání mnoha ukrajinským studentům v nástupu na střední školy a tím znemožňuje jejich plnou integraci a dochází k výše zmíněným potížím. (Kavanová et al., 2023)

Ve své práci se v teoretické části zaměřím na analýzu integrační politiky od počátku přisunu uprchlíků s teoretickým ukotvením v migračních teoriích a konceptu integrace. Vymezení dle Bosswicka a Heckmana říká, že integrace je proces, při kterém se jeden element připojí k druhému a dojde k jejich propojení, které vytvoří novou strukturu. Dále se také jedná o udržování nebo zlepšení vztahů uvnitř systému, například státu. V kontextu sociologie je integrace chápána jako kooperace vztahů v jasně strukturovaném a vymezeném sociálním systému s důrazem na posílení vztahu a zahrnutí nových aktérů do fungování systému nebo

instituce. (Bosswick, Heckman, 2006) Dále bych zmínila pojem multikulturalismus, nebo multikulturní společnost, tedy změna etnického složení obyvatelstva v souvislosti se společenskými změnami.

B. Výzkumné otázky a cíle práce

B1. Výzkumné otázky:

1HL: Co je příčinou nedostatečné integrace mladistvých válečných ukrajinských uprchlíků?

1V: Jak se vyvíjela integrační politika od počátku ukrajinské válečné krize? Jaká vznikala nová opatření a jaký měla výsledek?

2V: Jaké výzvy a problémy se vyskytují v souvislosti s integrací této skupiny?

3V: Jakými způsoby by bylo možné tyto výzvy a problémy v budoucnu řešit?

B2. Cíle práce:

1HL: Identifikovat výzvy a problémy spojené s integrací mladistvých válečných ukrajinských uprchlíků, v kontextu české integrační politiky.

1V: Zmapovat vývoj integrační politiky od počátku přisunu válečných ukrajinských uprchlíků.

2V: Identifikovat výzvy a problémy, se kterými se tato cílová skupina ve spojitosti s integrací potýká.

3V: Formulovat doporučení pro řešení výzev a problémů v oblasti integrační politiky s využitím příkladů dobré praxe ze zahraničí.

C. Předběžný výzkumný design

C1. Metodologický přístup:

Metodologický přístup jsem zvolila kvalitativní, jelikož je téma nové a neprobádané. Nejprve budu analyzovat a zpracovávat data o užší cílové skupině a až poté vyvozovat závěry, k čemuž se hodí induktivní metoda, a proto je kvalitativní přístup vhodnější. (Švaříček, Šed'ová 2007, s.13)

C2. Typ výzkumného designu:

Nejvhodnější pro mou práci bude případová studie (Yin, 1981), protože se zaměřuji na konkrétní cílovou skupinu mladistvých válečných ukrajinských uprchlíků, na které budu

zkoumat jeden určitý jev. Jev je ohraničený místem, vztaženo na Českou republiku a časem, od počátku války na Ukrajině v únoru 2022 do konce roku 2023. Pro výzkum využiji analýzu dokumentů a expertního šetření.

C3. Data (např. druh, vzorek, terén):

1. fáze:

V první fázi se budu opírat o literaturu zabývající se migračními teoriemi, dále provedu analýzu veřejněpolitických dokumentů se zaměřením na opatření týkající se integrační politiky od počátku války na Ukrajině a přísunu válečných uprchlíků. Z odborných článků budu čerpat data o podobné problematice v jiných státech, také budu zjišťovat s jakými problémy se daná cílová skupina nejčastěji potýká, např. psychické problémy, kulturní šok, vyčlenění kolektivu a další.

2.fáze:

V druhé fázi provedu expertní šetření pomocí rozhovorů s relevantními experty. Využiji výběr úsudkem a experty zvolím tak, aby reprezentovali co nejširší perspektivu pohledů na problematiku v oblasti integrace mladistvých uprchlíků (např. psychologové, učitelé/ředitelé škol, pracovníci neziskového sektoru, pracovníci MPVS z oddělení rodinné politiky, nebo aktéři integrační politiky).

3.fáze

V případě, že data z druhé fáze budou nedostačující, nebo budu chtít větší vnitřní pohled, pokusím se o uskutečnění několika rozhovorů s příslušníky cílové skupiny mladistvých ukrajinských válečných uprchlíků, kteří mají problém s integrací, nenastoupili na střední školu, nebo měli s nástupem zprvu potíže. Ideálně bych uvedla i rozhovory s mladistvými, kteří trpí na výše zmíněné problémy.

C4. Metody sběru dat:

Jako metodu sběru dat jsem zvolila hloubkový polostrukturovaný rozhovor, abych měla možnost se podle potřeby ubírat různými směry v konkrétních rozhovorech. Rozhovory budu provádět s experty různých profesí a z odlišných sfér, přičemž uvažuji dotázat okolo 8-10 expertů. Cílem je o sesbírat co nejdetailnějšího a nejkomplexnějšího vhledu. Pokud bych prováděla 3. fázi, u té bych rovněž zvolila hloubkový rozhovor, nebo skupinový rozhovor, záleželo by, na počtu a charakteru respondentů.

C5. Metody analýzy dat:

Sesbíraná data z rozhovorů budu analyzovat pomocí metody otevřené kódování, mojí snahou bude rozhovor co nejpřesněji zanalyzovat, rozhovory budou všechny rozdílné a pomocí nich se pokusím sestavit širší obrázek a porozumět problematice. Metoda otevřeného kódování mi poskytne možnost zpracovávat data dle mých potřeb.

C6. Diskuze validity:

Důraz budu klást na důkladnou analýzu veřejněpolitických dokumentů, správné nastudování, dostatečný počet nastudovaných dokumentů a také správný výběr těch, které jsou pro mé zkoumání relevantní. Důležité bude také správně identifikovat nejčastější výzvy a problémy cílové skupiny a skutečně reflektovat realitu sesbíraných dat. V expertním šetření bude mou snahou mít dostatek relevantních expertů k hloubkovým rozhovorům a pokusím se pokrytí tématu z různých perspektiv a expertního vědění. Také je třeba jasně odlišit přepis dat a vlastní interpretaci, utvořit unikátní myšlenkový blok a tím poskytnout zajímavý výsledek, který přinese nové poznání, přitom samozřejmě nesmím nijak pozměnit skutečnost.

C7. Etické souvislosti zvažovaného projektu:

Ve vztahu k respondentům je důležité myslet na jejich bezpečí, Určitě bude potřeba mít informovaný souhlas, který bude sloužit jako potvrzení o dobrovolné účasti v rozhovoru. Pokud bude respondent vyžadovat některou část rozhovoru nezveřejnit nebo vůbec nepoužít, bude mu vyhověno. Také pokud si nebude přát být zmíněn jménem, provedu v datech kompletní anonymizaci jeho osoby. Sesbíraná data i celá práce bude zpřístupněná k nahlédnutí všem respondentům. Samozřejmě je důležitá i důvěra respondentů a vzájemný respekt mezi námi. Ve vztahu k vědecké komunitě by měla práce být transparentní a přínosná. Vyvozené závěry budou podloženy vlastními daty a zároveň budou co nejvíce odrážet realitu.

D. Seznam odborné literatury a zdrojů empirických dat (alespoň 10 textů)

Odborná literatura

1. Giacomo Solano, David De Coninck, Explaining migrant integration policies: A comparative study across 56 countries, *Migration Studies*, Volume 11, Issue 1, March 2023, Pages 75–102, <https://doi.org/10.1093/migration/mnac032>
2. SCHMID, Carol a . *Ukrainians in Polish schools* [online]. In: . Guilford Technical Community College in Jamestown, USA: Educational Role of Language Journal, 2022, s. 68-77 [cit. 2023-08-25]. ISBN 2657-9774. Dostupné z: <http://educationalroleoflanguage.org/erl-journal/erl-journal-issues/volume-8/2022v02p05/>
3. Hodes M. Thinking about young refugees' mental health following the Russian invasion of Ukraine in 2022. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*. 2023;28(1):3-14. doi:10.1177/13591045221125639
4. Jelínková, Marie, Valenta Ondřej. 2022. „Pojetí integrace migrantů v ČR perspektivou analýzy podpory stanovených priorit.“ *Sociologický časopis / Czech Sociological Review* 58(1): 71-98 | DOI: 10.13060/csr.2022.008. Dostupné z: https://sreview.soc.cas.cz/artkey/csr-202201-0004_migration-integration-in-the-czech-republic-an-analysis-of-the-priorities-the-country-has-set-and-its-support.php.
5. Jelínková, Marie. "A Refugee Crisis Without Refugees: Policy and media discourse on refugees in the Czech Republic and its implications" *Central European Journal of Public Policy*, vol.13, no.1, 2019, pp.33-45. <https://doi.org/10.2478/cejpp-2019-0003>
6. PROCHÁZKOVÁ ILINITCHI, Cristina. Vybrané teorie migrace a jejich význam při vytváření migračních politik. *Acta Oeconomica Pragensia* [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2010, **18**(6), 3-26 [cit. 2023-08-31]. ISSN 0572-3043. Dostupné z: doi:10.18267/j.aop.319
7. HENIG, David. Migrace. *AntropoWEBZIN* [online]. Západočeská Univerzita v Plzni, 2007, (2-3), 35-41 [cit. 2023-08-31]. ISSN 1801-8807. Dostupné z: http://www.antropoweb.cz/webzin/achive_old/webzin_2-3_2007/AntropoWEBZIN%202-3_2007.pdf
8. HENDL, Jan. Základní metody a aplikace. In: *Kvalitativní výzkum* [online]. 1. Praha: Portál, 2005, s. 1-408 [cit. 2023-08-31]. ISBN 80-7367-040-2. Dostupné z: https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/882806/mod_resource/content/1/06%20Hendl%2C%20J.%20-%20Kvalitativn%C3%AD%20v%C3%BDzkum%3B%2024-63.pdf

9. Heckmann, Friedrich & Bosswick, Wolfgang. (2006). Integration of Migrants: Contribution of Local and Regional Authorities. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/297802930_Integration_of_Migrants_Contribution_of_Local_and_Regional_Authorities

10. ŠVARŤÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách* [online]. 1. Praha: Portál, 2007 [cit. 2023-08-25]. ISBN 978-80-7367-313-0. Dostupné z: https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/627031/mod_folder/content/0/SVARICEK_ROMAN_SEDOVA_KLARA--1.pdf?forcedownload=1

11. YIN, R. K. 1981. The Case Study Crisis: Some Answers. *Administrative Science Quarterly*, 26(1): 58-65.

Zdroje empirických dat:

1. Uprchlíci z Ukrajiny v datech: Počty osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině v krajích ČR. *Konsorciem nevládních organizací pracujících s migranty* [online]. Praha, 1.5.2023 [cit. 2023-05-07]. Dostupné z: https://migracnikonsorciem.cz/cs/data-statistiky-a-analyzy/uprchlici-z-ukrajiny-v-datech/?utm_source=ecomail&utm_campaign=2023_04_13_aktuality&utm_medium=email&utm_term=57109&ecmid=23812#uprchlici-cr-pocty

2. Kolektiv autorů. *Hlas Ukrajinců: vzdělávání dětí: Výzkum mezi uprchlíky* [online]. Praha: PAQ Research, 2023 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.paqresearch.cz/post/vzdelavani-ukrajina-nova-vlna>

3. Hlas Ukrajinců: Zkušenosti a potřeby dětí a rodičů v českém vzdělávání: Výzkum mezi uprchlíky. In: PROKOP, Daniel, Jana BICANOVÁ, Matyáš LEVINSKÝ a Štěpán KMENT. *PAQ Research* [online]. 18.7.2022 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.paqresearch.cz/post/vzdelavani-ukrajinskych-deti-v-cesku>

Příloha č.2

Scénář rozhovoru 1

VÝZKUMNÉ TÉMA: Integrace mladistvých válečných ukrajinských uprchlíků v ČR od počátku války na Ukrajině do konce roku 2023

Forma výzkumu: osobní (polostrukturovaný) rozhovor

Respondent: ředitelka Centra pro integraci cizinců Anna Marie Vinařická

Na úvod rozhovoru: *Dobrý den, ráda bych Vám poděkovala, že jste si na mě udělala čas a souhlasila s výzkumným rozhovorem k mé bakalářské práci. Tématem mojí práce jsou mladiství váleční ukrajinští uprchlíci v kontextu integrační politiky. Konkrétní cílová skupina jsou mladiství 15-18 let (věk SŠ), cílem práce je identifikovat problémy, ke kterým v integraci této cílové skupiny dochází, jaké slabiny se vyskytují v české integrační politice a upozornit na rizika u zmíněné cílové skupiny. Získaná data využiji pouze pro potřeby výzkumu mé bakalářské práce a veškerá data budou řádně odcitována dle platných zákonných norem.*

Zde Vám předám informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru, který si prosím přečtete a podepište. Nahrávání může být kdykoliv na Vaši žádost přerušeno, stejně tak nechám zcela na vás, pokud byste si nepřála zodpovídat některé otázky. Výsledný přepis Vám ráda zašlu k autorizaci, pokud si to budete přát. Součástí informovaného souhlasu je udělení (ne) souhlasu s identifikací vaší osoby za účelem citování získaných dat a pořízením audiovizuálního záznamu rozhovoru pro další zpracování. Děkuji

Otázky jsou vztaženy pouze k cílové skupině mladiství váleční uprchlíci z Ukrajiny 15-18 let.

Téma	Otázky
Představení respondenta	1. Mohla byste se prosím představit a stručně uvést vaši pozici, jak dlouho jí vykonáváte, případně co obnáší?
Fungování ve vztahu k cílové skupině	2. Patří věková kategorie 15-18 let mezi časté klienty, a jaké služby nejčastěji navštěvují? 3. Jedná se u těchto klientů častěji o nestudující mládež, studenty českých SŠ či online studující na Ukrajině?

	4. Změnila se od příchodu ukrajinských migrantů vytiženost jednotlivých služeb, jak?
Problémy a potřeby cílové skupiny	<p>5. Jedním z hlavních problémů v integraci je neznalost českého jazyka, jak vnímáte výuku ČJ u mladistvých Ukrajinců v rámci vašich služeb?</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Dle dat PAQ Research už do škol dochází mnohem více mladistvých než na začátku (červen 2022 =17 %, listopad 2023=79 %), ale problémem nadále zůstává výuka českého jazyka, jako druhého jazyka, u které se polevilo) • Jaké u klientů zaznamenáváte rozdíly v úrovni ČJ? <p>6. Jakým způsobem se promítá (ne)znalost ČJ ve schopnosti integrovat se?</p> <p>7. Co považujete za největší problémy s integrací této věkové kategorie? (jazyk. Bariéra, nezačlenění do kolektivu, psychické problémy, kulturní šok)</p> <p>8. Narážíte u vás na tyto problémy a jak s tím pracujete?</p> <p>9. Proces migrace a integrace zásadně zasahuje do dospívání a přechodu do dospělosti. Zaznamenáváte u klientů nějaký vliv na dospívání, příp. na budoucí život?</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozdější dospívání nebo předčasná vyspělost –změna školy, zanechání studia -> nabytí zkušeností <p>10. Z vašich zkušeností, jak důležitou roli má při procesu integrace osvojení kulturních zvyklostí? Pohybují se mladiství uprchlíci spíše v uzavřených kruzích své národnosti, nebo se snaží začlenit do majoritní společnosti?</p>
Integrační politika ve vztahu k problematice	<p>11. Jak vnímáte Zákon Lex Ukrajina, jakožto hlavní legislativní úpravu související se vzdělávání ukrajinských dětí?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mezi hlavní úpravy, které přinesla Lex Ukrajina, patří změny v akreditaci, zamezení segregace tříd, přijímání do škol, termíny a lhůty. Nejvíce se MŠMT zaměřuje na předškolní věk a věk ZŠ. • Mělo by MŠMT věnovat středoškolákům více pozornosti, přesto, že se nejedná o povinnou školní docházku? <p>12. Jak hodnotíte přístup na národní úrovni (MŠMT, MPSV, MZ, MV) a celkově koordinaci v rámci integrace a vzdělávání mladistvých Ukrajinců?</p> <p>13. Co by dle Vás bylo vhodné v integrační politice ve vztahu k cílové skupině změnit?</p>
Závěrečné otázky	14. Napadá vás k tématu něco, k čemu jsme se nedostaly a považujete za důležité to zmínit?

Mohla bych Vás poprosit, zda bych Vás případně mohla kontaktovat dodatečně mailem, kdyby se v průběhu výzkumu objevila nějaká dodatečná zajímavá otázka? Jinak Vám chci

mockrát poděkovat za skvělý rozhovor a za Váš čas.

Questions for the interview 2

RESEARCH THEME: Integration of Juvenile Ukrainian War Refugees in the Czech Republic from the beginning of the war in Ukraine until the end of 2023

Research form: personal (semi-structured) interview

Respondent:

Introduction: *Hello, I would like to thank you for taking the time and agreeing to do an interview for my bachelor thesis. The topic of my thesis is “Adolescent Ukrainian war refugees in the context of Czech integration policy”. The specific target group are adolescents between 15-18 years old (high school age), and the aim of the thesis is to identify the problems that occur in the integration of this target group, what weaknesses occur in the Czech integration policy and to highlight the risks for the mentioned target group. I will use the data collected only for the research purposes of my bachelor thesis and all data will be properly cited according to the applicable legal standards.*

Here I will provide you with an informed consent to be interviewed, please read and sign it. The recording may be interrupted at any time at your request, also will leave it entirely up to you if you do not wish to answer certain questions. I will be happy to send you the resulting transcript for authorization if you wish. As part of the informed consent, you (dis) agree to your personal identification for the purpose of citing the collected data and making an audiovisual recording of the interview for further processing. Thank you

The questions will be concerning only the age group 15-18 years old.

Theme	Questions
Introduction of responders	<ol style="list-style-type: none"> 1. Could you please shortly introduce yourself?<ul style="list-style-type: none"> • name, age (if that's okay), your current occupation here in Czechia (UNICEF)
Migration experience (circumstances, occupation before and after)	<ol style="list-style-type: none"> 2. I would like you to briefly describe the whole process of you coming here and what was the migration experience like, who you came with etc.? 3. What were your first moments here in Czechia like?<ul style="list-style-type: none"> • Did you feel support? • How did you feel in general? 4. What did you do back in Ukraine before the conflict started?<ul style="list-style-type: none"> • Did you study/work and what/where?

	<p>5. Do you continue your studies here or online on a Ukrainian university?</p> <p>6. How did you get to work for UNICEF, what was the process of getting this job?</p>
<p>Target group problems and risks</p>	<p>7. Now I would like to talk about the target group (15-18 y.o.). What kind of services in general does UNICEF offer to this age group?</p> <p>8. Do the adolescents UNICEF work with usually study on Czech high schools, study online from Ukraine, work etc.?</p> <p>9. From your experience with this target group, what would you say is the most challenging for the adolescent if we talk about adapting to a completely new environment? Because the 15-18 age group is a very risky group, and maintaining a safe and stable environment is really important.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Leaving your family/friends ● School – starting again here on a Czech school ● Language barrier/cultural shock ● Looking for a job etc. ● Stress <p>10. If we talk about adapting, what is the most important aspect?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Language, new friends, ● How important is learning the language? Do they learn it quickly? <p>11. From your experience with the target group, do you think that the migration and integration process can change the way they will mature? (Meaning if this experience can make you mature faster, because you have to start working etc., or on the contrary, some can get stuck at some point, not being able to move on?)</p> <p>12. How important is adapting to the cultural customs?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Do the adolescents spend time each other or do they try to get together with the locals?
<p>UNICEF+Project Pathways</p>	<p>13. What kind of services in general does UNICEF offer to adolescent Ukrainian war refugees between the age 15-18 y.o.?</p> <p>14. Do your clients, in this age group, usually attend Czech schools or not?</p> <p>15. You two are working on a rather new project called Pathways? Could you please tell me more about the whole project?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● How will it work? ● What is the purpose of this project? ● Who is the main target group, and why?

	<ul style="list-style-type: none"> • Who do you cooperate with?
Finale questions	16. Is there something I didn't ask that you'd like to mention?

I would like to thank you both for your participation in my research, it was a great meeting and getting to know your point of view. I would just like to ask you. If I'd find some super interesting question during my research, could I please contact you via mail for a short response?

Thank you again. I think you are doing an amazing job and the project will definitely be helpful a lot!

Scénář rozhovoru 3

VÝZKUMNÉ TÉMA: Integrace mladistvých válečných ukrajinských uprchlíků v ČR od počátku války na Ukrajině do konce roku 2023

Forma výzkumu: osobní (polostrukturovaný) rozhovor

Respondent: META Martina Škrdlantová

Na úvod rozhovoru: *Dobrý den, ráda bych Vám poděkovala, že jste si na mě udělala čas a souhlasila s výzkumným rozhovorem k mé bakalářské práci. Tématem mojí práce jsou mladiství váleční ukrajinští uprchlíci v kontextu integrační politiky. Konkrétní cílová skupina jsou mladiství 15-18 let (věk SS), cílem práce je identifikovat problémy, ke kterým v integraci této cílové skupiny dochází, jaké slabiny se vyskytují v české integrační politice a upozornit na rizika u zmíněné cílové skupiny. Získaná data využiji pouze pro potřeby výzkumu mé bakalářské práce a veškerá data budou řádně odcitována dle platných zákonných norem.*

Zde Vám předám informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru, který si prosím přečtete a podepíšete. Nahrávání může být kdykoliv na Vaši žádost přerušeno, stejně tak nechám zcela na vás, pokud byste si nepřála zodpovídat některé otázky. Výsledný přepis Vám ráda zašlu k autorizaci, pokud si to budete přát. Součástí informovaného souhlasu je udělení (ne) souhlasu s identifikací vaší osoby za účelem citování získaných dat a pořízením audiovizuálního záznamu rozhovoru pro další zpracování. Děkuji

Otázky jsou vztaheny pouze k cílové skupině mladiství váleční uprchlíci z Ukrajiny 15-18 let.

Téma	Otázky
Představení respondenta	1. Mohla byste se prosím představit a stručně uvést vaši pozici, jak dlouho jí vykonáváte, případně co obnáší?
Fungování ve vztahu k cílové skupině	2. Patří věková kategorie 15-18 let mezi časté klienty, a jaké služby navštěvují? 3. Změnila se od příchodu ukrajinských migrantů vytiženost jednotlivých služeb, jak? 4. Jedná se u těchto klientů častěji o nestudující mládež, studenty českých SŠ či online studující na Ukrajině?
Problémy a potřeby cílové skupiny	5. Jedním z hlavních problémů v integraci je neznalost českého jazyka, jak vnímáte výuku ČJ u mladistvých Ukrajinců v rámci vašich služeb? <ul style="list-style-type: none"> • (Dle dat PAQ Research už do škol dochází mnohem více mladistvých než na začátku (červen 2022 =17 %, listopad 2023=79 %), ale problémem nadále zůstává výuka českého jazyka, jako druhého jazyka, u které se polevilo) • Jaké u klientů zaznamenáváte rozdíly v úrovni ČJ? 6. Jakým způsobem se promítá (ne)znalost ČJ ve schopnosti integrovat se? 7. Co považujete za největší problémy s integrací této věkové kategorie? (jazyk. Bariéra, nezačlenění do kolektivu, psychické problémy, kulturní šok) <ul style="list-style-type: none"> • Narážíte u vás na tyto problémy a jak s tím pracujete? (duševní zdraví!) 8. Proces migrace a integrace zásadně zasahuje do dospívání a přechodu do dospělosti. Zaznamenáváte u klientů nějaký vliv na dospívání, příp. na budoucí život? <ul style="list-style-type: none"> • pozdější dospívání nebo předčasná vyspělost –změna školy, zanechání studia -> nabytí zkušeností 9. Z vašich zkušeností, jak důležitou roli má při procesu integrace osvojení kulturních zvyklostí? Pohybují se mladiství uprchlíci spíše v uzavřených kruzích své národnosti, nebo se snaží začlenit do majoritní společnosti?
Integrační politika ve vztahu k problematice	10. Jak vnímáte Zákon Lex Ukrajina, jakožto hlavní legislativní úpravu související se vzdělávání ukrajinských dětí? <ul style="list-style-type: none"> • Mezi hlavní úpravy, které přinesla Lex Ukrajina, patří změny v akreditaci, zamezení segregace tříd, přijímání do škol, termíny a lhůty. Nejvíce se MŠMT zaměřuje na předškolní věk a věk ZŠ.

	<ul style="list-style-type: none"> Mělo by MŠMT věnovat středoškolákům více pozornosti, přesto, že se nejedná o povinnou školní docházku? <p>11. Jak hodnotíte přístup na národní úrovni (MŠMT, MPSV, MZ, MV) a celkově koordinaci v rámci integrace a vzdělávání mladistvých Ukrajinců?</p> <p>12. Co by dle Vás bylo vhodné v integrační politice ve vztahu k cílové skupině změnit?</p>
Závěrečné otázky	13. Napadá vás k tématu něco, k čemu jsme se nedostaly a považujete za důležité to zmínit?

Mohla bych Vás poprosit, zda bych Vás případně mohla kontaktovat dodatečně mailem, kdyby se v průběhu výzkumu objevila nějaká dodatečná zajímavá otázka? Jinak Vám chci mockrát poděkovat za skvělý rozhovor a za Váš čas.

Scénář rozhovoru 4

VÝZKUMNÉ TÉMA: Integrace mladistvých válečných ukrajinských uprchlíků v ČR od počátku války na Ukrajině do konce roku 2023

Forma výzkumu: osobní (polostrukturovaný) rozhovor

Respondent: krajský koordinátor pro děti/žáky cizince, metodik pro vzdělávání, NPI ČR, Michal Kryl

Na úvod rozhovoru: *Dobrý den, ráda bych Vám poděkovala, že jste si na mě udělal čas a souhlasil s výzkumným rozhovorem k mé bakalářské práci. Tématem mojí práce jsou mladiství váleční ukrajinští uprchlíci v kontextu integrační politiky. Konkrétní cílová skupina jsou mladiství 15-18 let (věk SS), cílem práce je identifikovat problémy, ke kterým v integraci této cílové skupiny dochází, jaké slabiny se vyskytují v české integrační politice a upozornit na rizika u zmíněné cílové skupiny (únor 2022-prosinec 2023). Získaná data využiji pouze pro potřeby výzkumu mé bakalářské práce a veškerá data budou řádně odcitována dle platných zákonných norem.*

Zde Vám předám informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru, který si prosím přečtete a podepište. Nahrávání může být kdykoliv na Vaši žádost přerušeno, stejně tak nechám zcela na vás, pokud byste si nepřál zodpovídat některé otázky. Výsledný přepis Vám ráda zašlu k autorizaci, pokud si to budete přát. Součástí informovaného souhlasu je udělení (ne) souhlasu s identifikací vaší osoby za účelem citování získaných dat a pořízením audiovizuálního záznamu rozhovoru pro další zpracování. Děkuji

**Otázky jsou vztaheny pouze k cílové skupině mladiství váleční uprchlíci z Ukrajiny
15-18 let.**

Téma	Otázky
Představení respondenta	1. Mohl byste se prosím představit a stručně uvést vaši pozici, jak dlouho jí vykonáváte, případně co obnáší?
Fungování NPI ve vztahu k cílové skupině	2. Jakým způsobem spolupracuje Národní pedagogický institut s MŠMT a školami, jaká je jeho role? (zejména ve vztahu k cílové skupině) 3. Odehrály se v NPI nějaké změny ve fungování od počátku Ruské invaze? (zve vztahu k cíl. sk.)
Integrační a vzdělávací politika ve vztahu k cílové skupině	4. Jaká je současná situace s přijímáním na střední školy? <ul style="list-style-type: none"> • Přetlak a nedostatek míst na SŠ 5. Jaký je v současnosti proces u přijímacích zkoušek u cizinců a případně jaké v něm vidíte nedostatky? 6. Pozorujete rozdíly v přístupu jednotlivých SŠ ke vzdělávání mladistvých Ukrajinců? <ul style="list-style-type: none"> • Počet přijmutích • přístup ve výuce • Přijímání metodik, inovací pokynů od MŠMT 7. NPI se zabývá i vzděláváním pedagogických pracovníků, jak to probíhá? (ve vztahu k mladistvým uprchlíkům) 8. Jak vnímáte Zákon Lex Ukrajina, jakožto hlavní legislativní úpravu související se vzděláváním ukrajinských dětí? <ul style="list-style-type: none"> • Mezi hlavní úpravy, které přinesla Lex Ukrajina, patří změny v akreditaci, zamezení segregace tříd, přijímání do škol, termíny a lhůty. Nejvíce se MŠMT zaměřuje na předškolní věk a věk ZŠ. • Mělo by MŠMT věnovat středoškolákům více pozornosti, přesto, že se nejedná o povinnou školní docházku? 9. Jak hodnotíte přístup na národní úrovni (MŠMT, MPSV, MZ, MV) a celkově koordinaci v rámci integrace a vzdělávání mladistvých Ukrajinců od počátku války na Ukrajině do roku konce roku 2023? 10. Co by dle Vás bylo vhodné v integrační a vzdělávací politice ve vztahu k cílové skupině (i k jiným věk. kategoriím) změnit?
Problémy a potřeby cílové skupiny	11. Jedním z hlavních problémů v integraci je neznalost českého jazyka, jak probíhá výuka ČJ jako druhého jazyka na SŠ? <ul style="list-style-type: none"> • (Dle dat PAQ Research už do škol dochází mnohem více mladistvých než na začátku (červen 2022 =17 %, listopad

	<p>2023=79 %), ale problémem nadále zůstává výuka českého jazyka jako druhého jazyka, u které se polevilo)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak funguje bezplatná jazyková příprava pro žáky, kteří se zde vzdělávají méně než 12 měsíců a na koho primárně cílí? • S jakými materiály se na školách pracuje, přinášejí pozitivní výsledky? <p>12. Co považujete za největší problémy s integrací této věkové kategorie? (jazyk. Bariéra, nezačlenění do kolektivu, psychické problémy, kulturní šok)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak s těmito problémy školy pracují, jestli vůbec? <p>13. Proces migrace a integrace zásadně zasahuje do dospívání a přechodu do dospělosti. Dokázal byste říct, jaký to má vliv na dospívání, příp. na budoucí život?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Předčasné dospívání nebo předčasná vyspělost –změna školy, zanechání studia -> nabytí zkušeností <p>14. Pohybují se mladiství uprchlíci spíše v uzavřených kruzích své národnosti, nebo se snaží začlenit do majoritní společnosti? Jak se toto projevuje na školách?</p>
Závěrečné otázky	<p>15. Napadá vás k tématu něco, k čemu jsme se nedostali a považujete za důležité to zmínit?</p>

Mohla bych Vás poprosit, zda bych Vás případně mohla kontaktovat dodatečně mailem, kdyby se v průběhu výzkumu objevila nějaká dodatečná zajímavá otázka? Jinak Vám chci mockrát poděkovat za skvělý rozhovor a za Váš čas.

Scénář rozhovoru 5

VÝZKUMNÉ TÉMA: Integrace mladistvých válečných ukrajinských uprchlíků v ČR od počátku války na Ukrajině do konce roku 2023

Forma výzkumu: osobní (polostrukturovaný) rozhovor

Respondent: kurátorka pro OSPOD, Edita Hyková

Na úvod rozhovoru: *Dobrý den, ráda bych Vám poděkovala, že jste si na mě udělala čas a souhlasila s výzkumným rozhovorem k mé bakalářské práci. Tématem mojí práce jsou mladiství váleční ukrajinští uprchlíci v kontextu integrační politiky. Konkrétní cílová skupina jsou mladiství 15-18 let (věk SŠ), cílem práce je identifikovat problémy, ke kterým v integraci této cílové skupiny dochází, jaké slabiny se vyskytují v české integrační politice a upozornit na rizika u zmíněné cílové skupiny. Získaná data využiji pouze pro potřeby*

výzkumu mé bakalářské práce a veškerá data budou řádně odcitována dle platných zákonných norem.

Zde Vám předám informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru, který si prosím přečtete a podepište. Nahrávání může být kdykoliv na Vaši žádost přerušeno, stejně tak nechám zcela na vás, pokud byste si nepřála zodpovídat některé otázky. Výsledný přepis Vám ráda zašlu k autorizaci, pokud si to budete přát. Součástí informovaného souhlasu je udělení (ne) souhlasu s identifikací vaší osoby za účelem citování získaných dat a pořízením audiovizuálního záznamu rozhovoru pro další zpracovávání. Děkuji

Otázky jsou vztaženy pouze k cílové skupině mladiství váleční uprchlíci z Ukrajiny 15-18 let.

Téma	Otázky
Představení respondenta	1. Mohla byste se prosím představit a stručně uvést vaši pozici, jak dlouho jí vykonáváte, případně co obnáší?
Fungování ve vztahu k cílové skupině	2. Mohla byste prosím ve stručnosti představit fungování vašeho oddělení? 3. S jakými státními orgány spolupracujete a jak? (ministerstva, policie atd.) <ul style="list-style-type: none"> • Jak tuto spolupráci hodnotíte? (dobrá/špatná koordinace státních orgánů atd.) 4. Změnilo se nějak vaše fungování po začátku přísunu válečných uprchlíků? <ul style="list-style-type: none"> • Jaké je vaše kapacitní vytižení? (přebytek klientů/pracovníků)
Problémy a potřeby cílové skupiny	5. Jací jsou nejčastěji vaši klienty? <ul style="list-style-type: none"> • Jedná se o nestudující ukrajinskou mládež, studující online atd.? • Jsou to pouze ti, co přicestovali do Čech bez zákonného zástupce? 6. Jak funguje proces „řízení“ klienta? <ul style="list-style-type: none"> • Jakým způsobem se k Vám dostávají? • Jak dlouho trvá většinou samotný proces řízení? 7. Jaké jsou nejčastější případy, se kterými se setkáváte? (trestní činnost, vandalismus, užívání látek, záškoláctví atd.) <ul style="list-style-type: none"> • Jak se liší práce s jednotlivými druhy případů? • Liší se případy českých a ukrajinských klientů, jak? • Měnil se od počátku války nějak charakter případů? • Využíváte u některých případů i spolupráce s jinými státními orgány, nebo jinými organizacemi (neziskovky apod.)?

	<p>8. Z vašich zkušeností, pozorujete, jaký vliv na dospívání má migrační zkušenost? (pozdější dospění, nebo naopak předčasná vyspělost, přeskočení adolescentního věku, psychické problémy)</p> <p>9. Myslíte si, že tato cílová skupina představuje do budoucna sociální problém? (generace, která je „mimo systém“, nepracuje, páchá nezákonnou činnost)</p>
Osobní názor a doporučení	<p>10. Jak hodnotíte přístup na národní úrovni (MV, MPSV) a celkově koordinaci ve zvládnání přijímání válečných uprchlíků?</p> <p>11. Co by bylo dle Vás vhodné ve fungování OSPODU s touto skupinou změnit/vylepšit?</p>
Závěrečné otázky	<p>12. Napadá vás k tématu něco, k čemu jsme se nedostaly a považujete za důležité to zmínit?</p>

Mohla bych Vás poprosit, zda bych Vás případně mohla kontaktovat dodatečně mailem, kdyby se v průběhu výzkumu objevila nějaká dodatečná zajímavá otázka? Jinak Vám chci mockrát poděkovat za skvělý rozhovor a za Váš čas.

Scénář rozhovoru 5

VÝZKUMNÉ TÉMA: Integrace mladistvých válečných ukrajinských uprchlíků v ČR od počátku války na Ukrajině do konce roku 2023

Forma výzkumu: osobní (polostrukturovaný) rozhovor

Respondent: Alina Sivak, Hnízdo, Armáda Spásy

Na úvod rozhovoru: *Dobrý den, ráda bych Vám poděkovala, že jste si na mě udělala čas a souhlasila s výzkumným rozhovorem k mé bakalářské práci. Tématem mojí práce jsou mladiství váleční ukrajinští uprchlíci v kontextu integrační politiky. Konkrétní cílová skupina jsou mladiství 15-18 let (věk SS), cílem práce je identifikovat problémy, ke kterým v integraci této cílové skupiny dochází, jaké slabiny se vyskytují v české integrační politice a upozornit na rizika u zmíněné cílové skupiny. Získaná data využiji pouze pro potřeby výzkumu mé bakalářské práce a veškerá data budou řádně odcitována dle platných zákonných norem.*

Zde Vám předám informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru, který si prosím přečtete a podepište. Nahrávání může být kdykoliv na Vaši žádost přerušeno, stejně tak nechám zcela na vás, pokud byste si nepřála zodpovídat některé otázky. Výsledný přepis Vám ráda zašlu k autorizaci, pokud si to budete přát. Součástí informovaného souhlasu je udělení (ne)

souhlasu s identifikací vaší osoby za účelem citování získaných dat a pořízením audiovizuálního záznamu rozhovoru pro další zpracování. Děkuji

Otázky jsou vztaženy pouze k cílové skupině mladiství váleční uprchlíci z Ukrajiny 15-18 let.

Téma	Otázky
Představení respondenta a projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mohla byste se prosím představit a stručně uvést vaši pozici, jak dlouho ji vykonáváte, případně co obnáší? 2. Mohla byste prosím představit projekt Hnízdo? <ul style="list-style-type: none"> • Co je jeho cílem? • Jaká je cílová skupina? • Jaké služby v rámci něj poskytujete? • Spolupracujete s jinými neziskovkami, státními orgány atd.?
Cílová skupina	<ol style="list-style-type: none"> 3. Cílíte pouze na ty, kteří přišli do Čech bez doprovodu? 4. Jedná se u 15-18 letých častěji o nestudující mládež, studenty českých SŠ či online studující na Ukrajině? <ul style="list-style-type: none"> • Pokud nestudující, je vaším cílem dostat je do škol? 5. Liší se nějak spolupráce s nezletilými, kteří tu jsou bez doprovodu, jak?
Integrace a problémy cílové skupiny (15-18 let)	<ol style="list-style-type: none"> 6. Z vašich zkušeností, jaké prvky jsou obecně potřebné k zvládnutí integrace? (překonání jazykové bariéry, zapadnutí do kolektivu, naleznutí místa ve společnosti, osvojení kulturních zvyklostí) <ul style="list-style-type: none"> • Kterých prvků bývá nejtěžší dosáhnout? • Z vašich zkušeností, jak důležitou roli má při procesu integrace osvojení kulturních zvyklostí? • Jak zásadní vliv má migrace na formování osobních cílů jedince? 7. Jak se liší integrace válečných uprchlíků, kteří byli nuceni migrovat od integrace dobrovolných migrantů? <ul style="list-style-type: none"> • Setkáváte se i s určitou pasivitou ze strany mladistvých Ukrajinců? (počítají s tím, že se brzy vrátí na Ukrajinu) 8. Proces migrace a integrace zásadně zasahuje do vývoje jedince a jeho dospívání. Zaznamenáváte u klientů nějaký vliv na dospívání, příp. na budoucí život? <ul style="list-style-type: none"> • pozdější dospívání nebo předčasná vyspělost 9. S jakými potížemi v rámci integrace se nejčastěji potýkají mladiství 15-18 let? (jazyk, Bariéra, nezačlenění do kolektivu, psych. potíže, ztráta rodinného a kulturního zázemí)

	<p>10. Pohybují se mladiství uprchlíci spíše v uzavřených kruzích své národnosti, nebo se snaží začlenit do majoritní společnosti?</p> <p>11. Jaký vliv má válka, migrace a integrace na psychické zdraví dospívajících 15-18 let?</p> <ul style="list-style-type: none"> • S jakými psychickými problémy se nejčastěji setkáváte? (PTSD, deprese, úzkosti) • Projevují se některé potíže až postupně časem?
Integrační politika ve vztahu k problematice	<p>12. Jak hodnotíte přístup na národní úrovni (MPSV, MZ, MV) a celkově koordinaci v rámci integrace mladistvých Ukrajinců?</p> <p>13. Co by dle Vás bylo vhodné v integrační politice ve vztahu k cílové skupině změnit?</p>
Závěrečné otázky	<p>14. Napadá vás k tématu něco, k čemu jsme se nedostaly a považujete za důležité to zmínit?</p>

Mohla bych Vás poprosit, zda bych Vás případně mohla kontaktovat dodatečně mailem, kdyby se v průběhu výzkumu objevila nějaká dodatečná zajímavá otázka? Jinak Vám chci mockrát poděkovat za skvělý rozhovor a za Váš čas.

Příloha č.3

Informovaný souhlas s poskytnutím výzkumného rozhovoru

Vážená paní, vážený pane,

Ráda bych Vás požádala o účast ve výzkumu, který realizuji v rámci své bakalářské práce s názvem „**Mladiství váleční uprchlíci z Ukrajiny v kontextu integrační politiky**“.

Autorem výzkumu je Anna Čečrdlová (ani.cecrdlova@gmail.com) a probíhá v rámci bakalářského studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

Vaše spolupráce na výzkumu je zcela dobrovolná. Participace spočívá v poskytnutí nahrávaného rozhovoru.

Dotazovanému se vyhrazuje právo:

- Kdykoliv v průběhu rozhovoru přerušit pořizování audiozáznamu
- Kdykoliv v průběhu rozhovoru odmítnout zodpovědět jakoukoliv otázku
- Vyslovit nesouhlas s publikováním určité části rozhovoru
- Autorizovat výsledný přepsaný text v elektronické podobě, vyjádřit se k jeho znění a případně provést úpravy textu.

.....

Dotazovaný svým podpisem vyjadřuje souhlas či nesouhlas s níže uvedenými body. *

a) **Souhlasím/nesouhlasím** s pořízením audiozáznamu celého rozhovoru a s následným uchováním a přepsáním pro účely analýzy výzkumných zjištění (rozhovor jako celek nebude ve zvukové ani textové podobě uveřejněn).

b) **Souhlasím/ nesouhlasím** s identifikací mé osoby za účelem řádného citování dat poskytnutých v rozhovoru

* Nehodící zaškrtněte

Datum udělení souhlasu ..... Jméno a příjmení.....

Datum poskytnutí rozhovoru ..... Podpis.....